

Спеціальна підготовка правоохоронця в системі забезпечення публічної безпеки

Лекція №1

ВСТУП

Сучасні виклики – нова якість підготовки

В умовах повномасштабної збройної агресії спеціальна підготовка правоохоронця перестає бути просто набором фізичних вправ. Це комплексна система, що поєднує юридичну грамотність, тактичну майстерність та психологічну стійкість.

Юридична грамотність

Знання законодавчої бази та меж повноважень

Тактична майстерність

Алгоритми дій у нестандартних ситуаціях

Психологічна стійкість

Стресостійкість під час бойових дій та масових заворушень

Поняття та структура спеціальної підготовки

Спеціальна підготовка – це цілеспрямований процес навчання правоохоронців діям у ситуаціях, що виходять за межі повсякденної рутини, з метою ефективного виконання службових завдань та мінімізації втрат.

Згідно зі ст. 72 ЗУ «Про Національну поліцію», професійне навчання поліцейських є безперервним і включає: спеціальну професійну підготовку, підготовку у закладах вищої освіти, післядипломну освіту та службову підготовку.

Порядок, організацію та терміни проведення професійного навчання визначає Міністерство внутрішніх справ України.

Складові спеціальної підготовки

Тактична підготовка

Опанування алгоритмів дій: затримання, огляд авто, робота в будівлях

Вогнева підготовка

Навички безпечного поводження зі зброєю та влучного вогню (ст. 46 ЗУ «Про Нацполіцію»: поліцейський уповноважений на зберігання та застосування зброї лише за умови проходження спеціальної підготовки)

Домедична підготовка

Здатність надати допомогу собі та громадянам (вимога п. 4 ч. 1 ст. 18 ЗУ «Про Нацполіцію»: надання невідкладної допомоги постраждалим)

Психологічна підготовка

Вироблення стресостійкості для роботи під обстрілами та під час масових заворушень

Етапи підготовки правоохоронця

1. Первинна підготовка

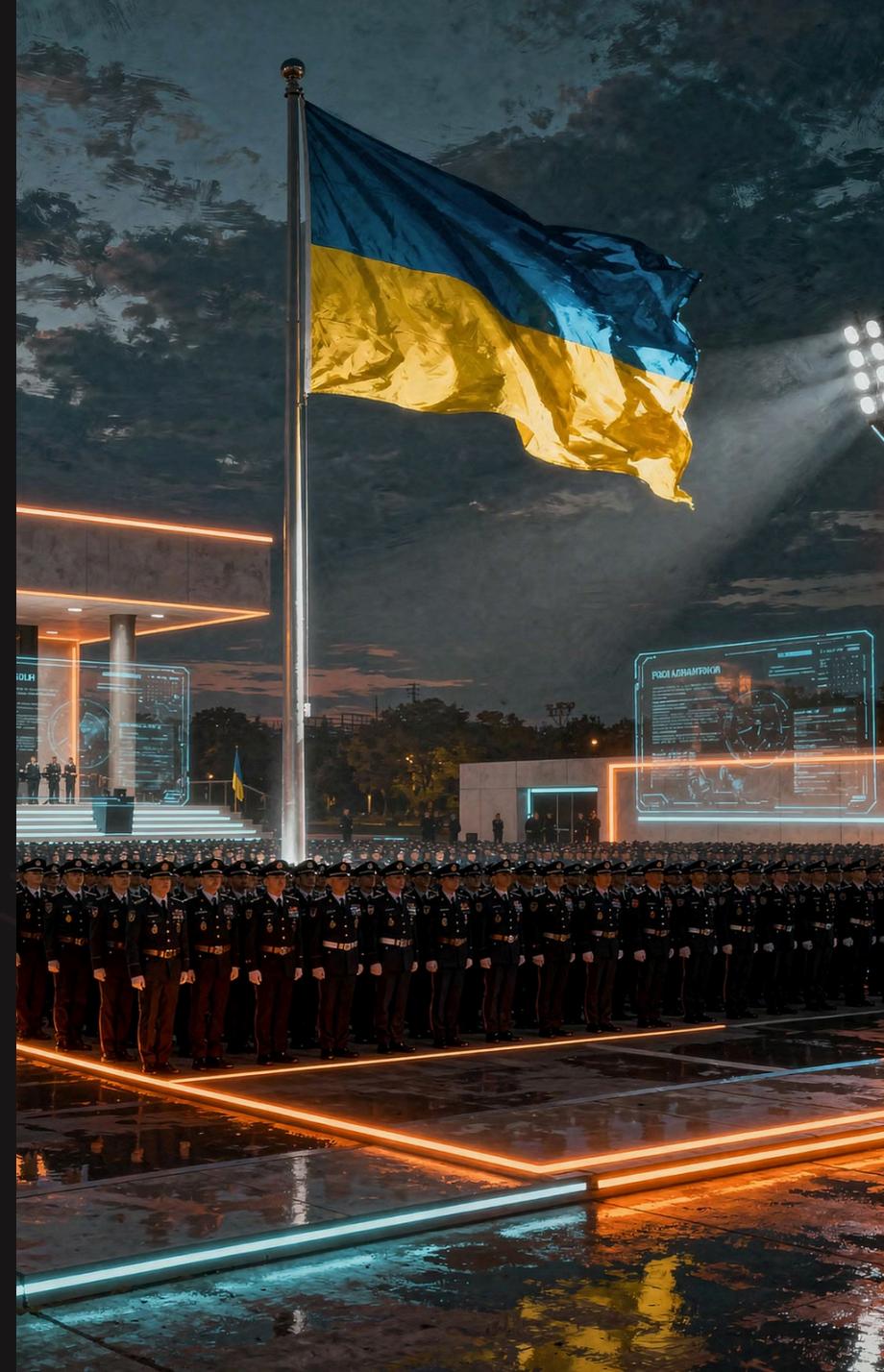
Базовий курс для рекрутів – фундамент знань та навичок

2. Спеціалізація

Підготовка до конкретних функцій: вибухотехніки, спецпризначенці, патрульні

3. Постійна службова підготовка

Регулярні заняття в підрозділах згідно з **Наказом МВС №50** «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України»

РОЗДІЛ 2

Оперативна тактика

Її місце в професійній діяльності правоохоронця

РОЗДІЛ 2

Що таке оперативна тактика?

Оперативна тактика – це система гласних і негласних методів, прийомів та заходів, що застосовуються оперативними підрозділами для розкриття злочинів, розшуку осіб та захисту громадян.

Вона поєднує наукові положення, досвід та гнучкість, забезпечуючи **швидкість і раптовість дій** для досягнення мети. Оперативна тактика є невід'ємною частиною боротьби з організованою злочинністю та іншими правопорушеннями.

Місце оперативної тактики в професійній діяльності

1

Основа правоохоронної діяльності

Інструментарій для дій на випередження, оптимальне використання сил та засобів

2

Складова розшуку та розслідування

Виявлення, припинення та розкриття злочинів, включаючи роботу з негласними джерелами

3

Ситуативний підхід

Прийняття рішень на основі конкретної оперативно-тактичної ситуації: швидкість, наступальність, ініціативність

4

Інформаційна база

Результати тактики стають підставою для досудового розслідування та формування доказової бази

📖 РОЗДІЛ 3

Принципи законності, пропорційності та необхідності

Три кити обмеження прав людини з боку правоохоронця

РОЗДІЛ 3

Три фундаментальні принципи

Будь-яке обмеження прав людини з боку правоохоронця – затримання, перевірка документів, застосування сили – має базуватися на трьох принципах (Розділ V ЗУ «Про Нацполіцію»):

Законність (ст. 8)

Дія дозволена лише тоді, коли вона прямо передбачена законом. Немає статті – немає повноважень

Необхідність (ст. 42)

Сила чи спецзасіб застосовуються лише як останній аргумент, коли переконання не спрацювало

Пропорційність (ст. 42 ч. 2)

Рівень примусу повинен відповідати рівню загрози

Вимоги до поліцейського заходу (ст. 29)

Визначення

Поліцейський захід – це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується відповідно до закону.

Ключові вимоги

- **Законний** – визначений законом, інші заходи заборонені
- **Необхідний** – неможливо застосувати інший, менш шкідливий захід
- **Пропорційний** – шкода не перевищує блага, для захисту якого він застосований
- **Ефективний** – забезпечує виконання повноважень поліції

Захід припиняється, якщо мету досягнуто або її досягнення є очевидно неможливим.

⚠ РОЗДІЛ 4

Діяльність в умовах воєнного стану та НС

Особливості роботи правоохоронців під час війни

Дії під час обстрілів

Воєнний стан розширює коло обов'язків правоохоронців (ст. 15 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» та ст. 18 ЗУ «Про Нацполіцію»).
Правоохоронець повинен діяти за алгоритмом:

Захист

Забезпечення власної безпеки – укриття

Порядок

Керування натовпом для запобігання паніці

Допомога

Організація оточення місця події, збереження доказів
воєнних злочинів, недопущення мародерства

Евакуація населення та охорона інфраструктури

Евакуація населення

Відповідно до ст. **33 Кодексу цивільного захисту**: супровід колон та регулювання руху, проведення обходів у зоні небезпеки, пріоритетний захист вразливих груп – дітей та літніх людей

Охорона критичної інфраструктури

Контрдиверсійні заходи: перевірка периметра на підозрілі предмети. Посилений режим пропуску: огляд транспорту та документів. Взаємодія з підрозділами ЗСУ та ДСНС у разі атаки

ВИСНОВОК

Спеціальна підготовка – це вміння думати в критичних умовах

Спеціальна підготовка – це не лише вміння стріляти, а насамперед вміння думати в критичних умовах. Кожна дія правоохоронця має бути юридично обґрунтованою, тактично грамотною та гуманною по відношенню до цивільного населення.

Юридична
обґрунтованість

Кожна дія – в межах закону

Тактична грамотність

Правильні рішення в
складних ситуаціях

Гуманність

Захист цивільного населення – пріоритет

